

Karaktärisering och kulturhistorisk värdering

Kalvsviks kyrka

Kalvsviks socken i Växjö kommun
Kronobergs län

Smålands museum
Thomas Lissing
2006

Inledning

Bakgrund och syfte

I samband med upprättandet av vård- och underhållsplaner för kyrkor i Växjö stift har Smålands museum på uppdrag av Växjö kyrkliga samfällighet genomfört en karaktärisering och kulturhistorisk värdering av Kalvsviks kyrka under hösten 2006. De kyrkor som berörs är de som tillhör Svenska kyrkan och omfattas av kulturminneslagen, dvs. kyrkobyggnader som är tillkomna före utgången av år 1939 och ytterligare några som skyddas genom särskilt beslut av Riksantikvarieämbetet. Arbetet bekostas av medel från den kyrkoantikvariska ersättningen. Karaktäriseringen och den kulturhistoriska värderingen syftar till att användas som underlag för vård- och underhållsplanen.

Nedanstående material består av en historik över kyrkobyggnaden, en beskrivning av exteriör och interiör samt en kulturhistorisk bedömning. Arbetet har varit uppdelat i en fältdel med inventering samt arkivgenomgång. De aktuella arkiv som gått igenom har främst varit läns museets topografiska arkiv och Antikvarisk- topografiska arkivet, Riksantikvarieämbetet i Stockholm. Uppgifter har vidare hämtats från aktuell litteratur, däribland hembygds litteratur. De redovisade arkivuppgifterna utgör en sammanfattning av genomgångna arkiv och ska inte ses som en komplett beskrivning av kyrkobyggnadens historia.

Kulturhistorisk bedömning

En kulturhistorisk bedömning är aldrig definitiv utan kontinuerligt föremål för omvärderingar. Bedömningen utgår från såväl den enskilda kyrkobyggnadens värden som kyrkomiljön i sin helhet, men också värden i förhållande till andra kyrkobyggnader i stiftet och övriga landet. Inför varje planerad förändring skall tillstånd inhämtas från länsstyrelsen och varje ärende behandlas där från fall till fall. Den kulturhistoriska bedömningen utgör underlag för beslut om vilka åtgärder som kan vara berättigade till kyrkoantikvarisk ersättning.

Kalvsviks kyrka

Kortfattad historik

Kalvsvik nämns som Kalfswijk år 1336 i de skriftliga källorna. Då stod en liten träkyrka cirka 300 meter väster om den nuvarande kyrkan, troligen uppförd under 1200-talets förra hälft. Denna räckte inte till för den växande församlingen och år 1828 blev den dessutom utdömd av Esaias Tegnér vid en visitation den 16 augusti.

På grund av församlingens svaga ekonomi tog det dock tid innan bygget av en ny och större kyrka kunde igångsättas. Först 1847 beställdes ritningar av Stockholmsarkitekten Fredrik Wilhelm Scholander och 1851 satte arbetet igång. Redan året efter kunde den nya kyrkan tas i bruk, trots att all inredning ännu inte var färdig. Den officiella invigningen dröjde dock ända till 1861 och förrättades av biskop H G Hultman. Då hade den gamla kyrkan redan rivits och auktionerats ut med inredning och allt. Endast ett fåtal inventarier bevarades till den nya kyrkan.

Den nybyggda kyrkan överensstämde med Scholanders ritningar relativt väl. I exteriören gjordes förenklingar i portalernas och fönstrens omfattningar, samt fönsterbågarnas utformning. Tornets listverk och gavelornering uteslöts också. I interiören fick korpartiet en öppnare karaktär, med bredare korbåge och en rundad altarring. Den nya kyrkan var avsedd för 900 personer.

Exteriör

Kalvsviks kyrka är en enskeppig kyrka uppförd av sten och orienterad i öst-västlig riktning. Den består av ett relativt kort och brett långskepp med torn i väster och en halvrund absid åt öster. Mitt på den norra sidan är sakristian belägen som en utbyggnad av långhuset. Stilen är enkelt klassicerande med inspiration hämtad från den romanska traditionen. Kyrkans fönster är något små för tillkomsttiden och ger byggnaden ett mer massivt intryck än många andra samtida kyrkor.

Kyrkan står intill landsvägen i det öppna odlingslandskapet, inramat av den glesa bebyggelsen i Kalvsviks by. Platsen ligger något högre än omgivningen, vilket gör att kyrkan syns från långt håll.

Tornet är relativt högt och harmoniskt i proportionerna. Det är enkelt utformat utan väningsindelade friser. Dess lanternin ser förhållandevis smal ut då det står på ett flackt sadeltak.

Fyra trappsteg i släthuggen granit, med räcken i svart smidesjärn, leder upp till kyrkporten som är belägen på tornets västsida. Den turkosfärgade dörren är klädd med både stående och liggande panel och omfattas tillsammans med lunetten av en rundbåge. Mellan dörren och fönstret sitter en mindre lykta i svart plåt. En metallfärgad ramp med kraftiga räcken är lutad mot trappan.

På bottenvåningens södra sida finns ett fönster i samma form som porten, medan det på norra sidan satts igen. Det markeras dock av en tydlig slätputsad blindering. En bit ovanför porten sitter en minnestavla i svart sten med knappt läslig text. Med förgyllda bokstäver står skrivet: ”UPPFÖRD ÅR 1851 UNDER OSCAR 1 STES FRIDSÄLLA REGERING 2 KRÖN. BOK 6 CAP. 20 V.” I höjd med denna sten sitter två runda fönster, ett på norr- och ett på södersidan.

Ljudluckorna av liggande svartmålad panel sitter i dubbla rundbågevalv på var sida om tornet. Under den västra står årtalet 1851 skrivet i svarta smidesjärnsiffror. Ovanför ljudluckorna sitter urverket med vitputsade urtavlor åt alla fyra håll. På grund av att torntaket är av sadeltyp sitter den södra och den norra urtavlan infattade i takfotens gesims. Denna är i sin tur utsmyckad med en tandsnittsliknande dekor.

Lanterninen är utförd i ljust gråmålat trä. Den har ett renässansinspirerat formspråk med sina fyra rundbågar på pilastrar och sin genombrutna tempelgavelform. Även lanterninen har sadeltak, vilket kröns av ett kopparinklätt kors.

Långhuset har en rektangulär form och är stilmässigt enkelt utformat. Den södra fasaden är symmetrisk med sina fyra rundbågefönster och i mitten porten med samma utformning. Den senare har dock något större proportioner. Dörrarna är klädda med både stående och liggande panel som målats i en turkos nyans. En trappa om fyra steg i släthuggen granit leder upp till porten.

På den norra sidan finns två fönster av samma storlek med motsvarande placering, och mellan dessa sakristians utbyggnad. Dessutom sitter ett litet runt fönster precis ovanför sakristians tak, vid det östra takfallet. Sakristian består av en låg kvadratisk byggnad med sadeltak varsnock når upp till långhusets takfot. Den har två rektangulära fönster, ett åt öster och ett åt norr. Över det norra sitter en lucka av liggande grönmålad panel. Mot väster finns en mindre ytterdörr av stående och liggande panel som målats grön. Ovanför denna hänger en enkel lykta i svart plåt. Två trappsteg i huggen sten leder upp till porten.

På västra gavelfasaden har långhuset i den övre delen ett kvartsrunt läktarfönster på var sida om tornet. Under dessa finns malteserkors i djup relief i muren.

Absiden är halvrund och hade tidigare tre fönster av samma storlek som på långhuset. Det mittersta av dessa är igensatt men markeras av en tydlig blindering i slätputs. Under denna finns en djup men låg nisch utformad som ett stickbågevalv. Den är igensatt med en gråmålad brädvägg försedd med två ventilgaller.

Samtliga stora fönster i rundbågeform är av korsposttyp. Ytterbågarna av trä är grönmålade medan glaset är ofärgade. Alla solbänkar är av svartmålad plåt.

Fasaderna är genomgående spritputsade och avfärgade i vitt. Omfattningar runt fönster och dörrar, samt gesimsar är dock slätputsade. Även den något utstickande sockeln är spritputsad, men avfärgad i grått. På grund av att marken under kyrkan sluttar något är ventileringen ojämnt fördelad. Den södra sidan av långhuset och absiden har i sockeln femton ventilgluggar försedda med galler, medan den norra endast har fyra.

Samtliga tak är klädda med kopparplåt och försedda med fotrännor. Även stuprören är i samma material.

Exteriöra förändringar

Kalvsviks kyrka ritades i en enkel klassicerande stil. Exteriören har sedan byggåret 1851 inte genomgått någon större förändring.

Vid restaureringen 1908 togs ett runt fönster upp på den norra väggen, som ljuskälla till predikstolen.

1952 lades kopparplåt på taken.

Interiör

Vapenhuset är ganska litet, men ljust tack vare söderfönstret. Golvet består av kalkstensplattor lagda på diagonalen. Väggarna är putsade och kalkavfärgade i en ljus och varm gulaktig nyans, och mot norr finns en brädvägg i samma färg. Taket består av ljust gråmålade brädor. Dörrarna, även ytterportens insida, är målade i flera gråa nyanser med ljusgrå marmorering i speglarna. Mot norr leder en trappa i mörkt fernissat trä upp till tornrummet. Utrymmet under denna upptas av en elcentral bakom en mindre dörr.

I taket hänger en stor lykta av planglas och svart smidesjärn. Mot den södra väggen står en järmbeslagen träkista. På brädväggen som döljer trappan hänger en minnestavla med texten: ”Nils Malmberg uppförde denna kyrka år 1854, och förfärdigade tornuret 1883”

Fönstrets båge är gråmålad på insidan, innerfönster saknas.

Vindfånget innanför vapenhuset är grunt och har även det golv av kalkstensplattor. De inre dörrarna har i den översta fyllningen grönfärgat katedralglas i blyspröjs.

Direkt innanför dörrarna leder två mörkt fernissade trappor, en på var sida om mittgången, upp till läktaren. Efter dessa följer inbyggda utrymmen under läktaren på bägge sidor. Åt norr leder en dörr till ett samlings- eller samtalsrum. Åt söder finns två dörrar, varav den första går till en handikapptoilet och den andra leder till ett pentry med matplats och förvaringsutrymme. Under läktaren hänger en liten mässingskrona och en kristallkrona. Väggarna mot mittgång och kyrkorum är klädda i ljust färgad vävtapet. Mot kyrkorummet sitter två mindre mässingsljusstakar samt series pastorum.

Det rektangulära kyrkorummet upplevs som brett och relativt kort. Det är dock inte särskilt ljust eftersom fönstren är förhållandevis små till rummets storlek.

Golvet består genomgående av mörkt fernissade brädor. Innertaket, som är välvt i två etapper, är målat i ljusblått. Till formen påminner det om ett lågt stickbågevalv ovanpå ett korgbågevalv. Den breda och profilerade taklisten är målad i gråbeige, medan innerväggarna är kalkavfärgade i en ljus och varm nyans åt det gula hållet.

Bänkarna är indelade i fyra kvarter, delade dels av mittgången och dels av de två tvärgångarna. De är fasta och slutna mot mittgången, men öppna mot sidogångarna. Sitsar och ryggstöd är laserade i en blandning av grått, rött och grönt, och försedda med mörkt gröna dynor. Fasaderna är målade i olika gråa nyanser, med ljust grå marmorering i dörrfyllningarna.

På den norra väggen, ungefär mitt i det främre kvarteret, sitter predikstolen med sitt ljudtak. Den är placerad vid ett runt fönster och ingången sker från sakristian varför synlig trappa saknas. Korgen och taket har en enkel och stilrent klassicistisk formgivning och är målade i gråa nyanser med rikliga förgyllningar. På samma vägg sitter även fyra större trearmade mässingsljusstakar.

Vid tvärgången leder på den norra väggen en gråmålad och marmorerad dörr med katedralglas i översta fyllningen till sakristian. Den sitter infattad i tre höga rundbågevalv i fallande skala, utformade med viss inspiration från gotiska katedralers entréer.

I den södra tvärgången står en ljushållare i svart smidesjärn. Två höga dörrar leder ut till sidingången och över dem sitter en lunett. Även på den södra väggen sitter fyra stora trearmade mässingsljusstakar. Över mittgången hänger två mässingskronor.

Långhuset har tre större fönster i rundbågeform, en lunett över sidoentrén samt ett litet runt fönster vid predikstolen. Samtliga har innanfönster med bågar målade i ljusgrått.

Sidoentréns vindfång är grunt och har golv av kalkstensplattor. Här förvaras en ramp i stålplåt.

Två trappsteg i mittgång och sidogångar leder upp till koret. Detta har golv av mörkt fernissade brädor.

Det självklara blickfånget är den pampiga fristående altaromfattningen i grekisk tempelstil.

Två doriska kolonner på postament bär upp en tempelgavel och bakom dessa inramar två pilastrar den stora altartavlan. Altaret står mot denna bakre vägg. Omfattningen är marmorerad i grått med viss detaljförgyllning.

Framför altaromfattningen finns den halvrunda altarringen, vars dockor också är marmorerade i grått med viss förgyllning. Sockeln är mörkare grå och både knäfall och karm är klädda med ljusrött tyg.

Koret har två fönster av den större modellen. Mot den norra sidan står dopfunten med fot av trä och tidigmedeltida cuppa i sandsten, och mot den södra ett ståndur i grått och guld. På triumfbågens utsida sitter två gråmålade psalmnummertavlor med rikliga förgyllningar. I koret står även ett piano och en enkel ambo.

Över triumfbågen sitter ett språkband med texten: HERREN ÄR I SITT HELIGA TEMPEL HELA VERLDEN VARE TYST FÖR HONOM” På undersidan av överdelen är bågen dekorativt målade. Dekorationerna består dels av växtornament i inramade fält samt medaljonger föreställande symboler för de fyra evangelisterna Matheus, Marcus, Lucas och Johannes. Längre ner på insidan av bågen sitter två mässingsljusstakar.

Korabsidens halvrunda tak är dekormålade i form av en mörkt blå stjärnhimmel. Det mittersta fönstret, bakom altaret, är igensatt. De andra två är försedda med glasmåleri i blålila färger, föreställande de tolv lärjungarna. Bakom altaromfattningen förvaras diverse inventarier.

Läktaren bärs upp av sex kolonner på postament, samt vid ytterväggarna fyra halvpelare. De två bakersta av dessa är dolda i de inbyggda utrymmena. Både kolonner och halvpelare är marmorerade i ljusgrått med viss förgyllning.

Barriären är enkelt klassicistiskt utformad med rak fasad över både bänkar och mittgång.

Övergången mellan fasaden över bänkraderna och den utskjutande delen i mitten sker med en enkel konkav svängd form. Hela barriären är målade i gråa nyanser med två längsgående förgyllda lister. Texten ”LOVSJUNGEN HERRAN” är målade i grått på mittstycket.

Det sluttande golvet på läktaren är indelat i fem nivåer. Den nedersta, framför orgeln, är klädd med brun heltäckningsmatta, medan resten av golvet består av mörkt fernissade brädor. Fyra fasta bänkrader står på var sida om orgelhuset. De är öppna åt båda håll och enkelt gråmålade utan dekorationer. Sits och rygg har samma färgbehandling som övriga bänkar i kyrkorummet och likadana gröna dynor. Barriären är målade i grått på insidan. På sidoväggarna sitter två mindre mässingsljusstakar och i taket hänger två mässingskronor.

Orgelhuset är relativt brett och fasaden är utformat i en klassicerande blandstil. Den är målade i grått med förgyllda lister och dekorativa element. På fasad och sidor sitter totalt fyra mässingsarmaturer.

Sakristian har putsade väggar avfärgade i samma ljusa och varma nyans som i kyrkorummet.

Taket är kassetterat och målade i två gråa nyanser. På golvet ligger en orange nålfiltsmatta.

Vid den norra väggen finns en fast gråmålad skåpinredning med plats för ett altare under fönstret. Sakristian har även ett fönster åt öster, vilket gör rummet ljust.

På den norra väggen sitter en liten trappa som leder upp till dörren in till predikstolen. Bredvid trappan sitter en mindre dörr en halvmeter ovanför golvnivån, vilken döljer ett förvaringsutrymme i muren. Båda dörrarna är målade i gråa nyanser med marmorerade speglar.

Mot väster finns en enkel låg dörr av gråmålade brädor och bakom den finns sakristians ytterdörr. I taket hänger en ljuskrona av gråmålat smidesjärn.

Tornrummet ovanför vapenhuset är litet och helt oinrett. Ljuset kommer från kyrkportens lunett. Golvet består av obehandlade brädor, medan taket har en klädsel av målade masonitskivor. På den norra sidan finns en inbyggd trappa till tornvinden, bakom en gråmålad brädvägg. I tornrummet förvaras idag ett antal möbler och inventarier.

Tornvinden är mycket ljus tack vare de två runda sidofönstren och den väl tilltagna takhöjden. Både golv och tak består av obehandlade brädor. En smal trästege mot den östra väggen leder upp till en röd plåtdörr, bakom vilken långhusets vind finns. På den södra sidan går en vinklad trappa vidare upp till klocktornet. Där hänger tre klockor, två små och en stor i mitten.

Interiöra förändringar

Kortaket hade från början ett dekorativt måleri som gav illusionen av ett kassetterat tak.

En genomgripande omgestaltning i tidens anda skedde när interiören restaurerades år 1908.

Nya Växjöbladet beskrev den 11 december samma år förändringen utförligt:

”Taket, som klistrats med väf, har genom trälistor indelats i fält i ljusare blågrå färg; listerna äro något mörkare. Korhvalfvet har på samma sätt behandlats med väf. Triumfbågen är indelad i fyra runda och fem rektangulära fält. I de förra äro de fyra evangelisternas symboler målade i relief på brun botten. I de rektangulära fälten äro på gul botten målade lagerkvistmotiv. Innanför triumfbågen är hvalfvet indelat i tre fält. Nederst står ett förgyllt IHS på gul botten, hvarifrån utstråla strålar mot de tre fälten med dess djupa blå botten, fylld med stjärnor. Nedanför taket löper en stor bred hvit gesims rundt hela kyrkan. Väggarna äro hållna släta i crêmfärg. Till 1,5 m. höjd löper längs hela kyrkan en panel hållen i mörkare ton än väggarna. Altaret, kolonnerna till läktaren etc. äro hållna i hvit marmor, predikstolen i hvitt och guld. Läktarbarriären har hvita ramstycken med fem fält i grågrön fyllning. I dessa fält finnas gamla målningar, som nu restaurerats, med stiliserade tistelmotiv och däri ingående bilder af musikinstrument, lyra, harpa etc. I midtfältet läses >>Lofven Herran>>. Orgeln är i hvitt och guld, bänkar och dörrar i imiterad bonad ek. Fönsternischerna äro medelst imiteradt listverk delad i fem fält, dekorerade med lagerkvistmotiv”.

Det var således en större förändring som utfördes och kyrkorummet fick med de nya färgerna, bröstpanelen och dekormåleriet ett kraftigt nationalromantiskt uttryck.

Nästa omfattande restaurering genomfördes 1952 under ledning av arkitekt Hans Lindén, Växjö. Då reparerades fuktskador i bjälklaget, grunden dränerades och nytt golv lades in. Elektrisk värme installerades och vid entréerna anordnades vindfång. Läktaren flyttades fram och fick nya trappor i kyrkorummet. Korbänkarna togs bort liksom de främsta bänkraderna. Bröstpanelen på väggarna samt nästan all dekormålning från 1908 togs bort. Koret omgestaltades i och med att altartavlans omfattning byggdes om och gjordes fristående samt

flyttades ut från den bakre väggen. Altartavlan var innan placerad på korväggen, omgiven av pilastrar.

Vid restaureringen 1982, också den under ledning av Lindén, togs de fyra bakersta bänkraderna bort och inbyggnader gjordes under läktaren.

Den nuvarande färgsättningen i grått med stora inslag av marmorering tillkom 1990. Då togs också väven bort från innertaket, vilket målades ljusblått. Två år senare sattes de två färgade korfönstren in, ritade av David Ralson 1969, utan Riksantikvarieämbetets medgivande.

Viktigare inventarier

En medeltida ljuskrona av gråmålat smide från den gamla kyrkan hänger i sakristian. Dopfunten har en cuppa av sandsten från tidig medeltid, foten av trä är dock senare. Det finns även en åttakantig dopfunt av mässing från 1700-talet. Storklockan är gjuten 1507, medan lillklockan är från 1764.

Kyrkogården

Kyrkogården ligger längs med den svängda landsvägen, med stödmur mot söder och väster. Åt norr och öster inramas den av en häck, samt ett enkelt staket i nordväst. På kyrkogården finns i stort sett inga träd och inte heller några rygghäckar. Det ger den en öppen karaktär och nästan en känsla av att vara nyanlagd.

Kulturhistorisk karaktärisering och bedömning

Kalvsviks kyrka ritades och uppfördes i slutet av den nyklassicistiska eran. Den är enkel och någorlunda symmetrisk till utformningen, men har även detaljer som hämtat inspiration från andra arkitektoniska epoker. Exteriört är den mycket välbevarad, medan interiören kommit att omgestaltas ett par gånger under 1900-talet. Inredningen är dock till stora delar ursprunglig och helhetsintrycket väl sammanhållet.

Interiören har under förra seklet bytt skepnad flera gånger. Vid restaureringen 1908 omgestaltades hela interiören på ett sätt som var typiskt för tiden. Kyrkorummet smyckades med rikliga dekormålningar och kläddes nertill med bröstpanel. Av detta finns idag bara dekoren i triumfbågen samt kortakets målning kvar. Resten sopades bort vid restaureringen 1952, då även koret och altarfattningen omgestaltades.

Den nuvarande färgsättningen tillkom 1990 och går helt i grått, med ljusa marmoreringar och förgyllda detaljer. Måleriet är ovanligt strikt, även för att vara en nyklassicistisk kyrka och saknar helt inslag av andra färger. Detta ger visserligen ett stilrent och enhetligt intryck, men också enformigt. Det vilar något kallt och ogästvänligt över interiören, vilket förstärks av de relativt små ljusinsläpp som fönstren utgör.

Vid en framtida restaurering skulle det göra stor skillnad om man valde att plocka in någon accentfärg i interiören att komplettera de förgyllda detaljerna med. Exempelvis vore det lämpligt att ta upp den mörkt gulockra nyans som redan finns i dekormåleriet i triumfbågen. Denna färg använd på taklist och i lister på bänkfasaderna och övrig inredning skulle lätta upp det gråa intrycket betydligt, eventuellt även kompletterad med inslag av mörkt rött.

Bänkinredningens melerade blandning av grönt, rött och grått är mindre lyckad. Sitsar och ryggstöd bör istället hållas i en enda täckande nyans.

Dekormåleriet i triumfbågen och absidens takmålning är egentligen element som inte hör hemma i en nyklassicistisk kyrka. Men de flesta dekorer från denna tid har försvunnit under nittonhundratalets senare restaureringar och just därför kan det vara intressant ur ett kulturhistoriskt perspektiv att låta dessa målningar vara kvar. Stjärnhimlen och växtornamenten konkurrerar inte med altartavlan och dess omfattning utan har enbart en dekorativ verkan. Som tidigare sagts kan de istället användas som utgångspunkt för en varmare accentfärg i kyrkorummets inredning.

Däremot är det dekorativa värdet i korets glasmåleri mer tveksamt. Dessa fönster stjälar uppmärksamhet från korets naturliga blickpunkt och ger med sitt totala stilbrott en orolig verkan. Bakom dessa fönster finns inga störande element i landskapet som motiverar att sikten ut från kyrkorummet måste begränsas. Dessutom bidrar de till att minska det naturliga ljusinsläppet i kyrkan. Vid framtida restaureringar bör man överväga att återställa fönstren i sitt ursprungliga skick för att få ett ljusare kyrkorum.

Händelseregister

- 1828 - Esaias Tegnér dömer ut den gamla kyrkan vid visitation den 16 augusti
- 1848 - Ritningar av arkitekt Fredrik Wilhelm Scholander, Överintendentämbetet
- 1851 - Kyrkobygget inleds
- 1852 - Nya kyrkan tas i bruk
- 1855 - Den gamla kyrkan rivs, virke och inredning säljs
- 1856 - Den nya kyrkogården tas i bruk
- 1857 - Altartavla av Johan Zacharias Blackstadius, Stockholm
- 1861 - Kyrkan invigs den 25 augusti av biskop H Gustaf Hultman
- 1867 - Orgel av orgelbyggare Carl August Johansson, Hovmantorp
- 1883 - Tornur installeras
- 1908 - Restaurering under ledning av firma Nydén & Karlgren
 - Runt fönster tas upp ovanför predikstolen
 - Ljudtaket höjs
 - Korvalvet får ny dekormålning
 - Dekorativ målning i fönstersmygarna
 - Innertaket vävspänns och dekormålas
 - Bröstpanel i kyrkorummet
 - Språkband med bibelcitat målas på flera ställen i kyrkorummet
 - Ommålning interiört
 - Sakristians stengolv ersätts med kalkstensplattor
- 1928 - Lanterninen repareras
- 1936 - Ett kors av trä reses på gamla kyrkogården där gamla kyrkan stått
- 1942 - Innanfönster sätts in
- 1945 - Orgeln byggs om av A Mårtenssons orgelfabrik AB, Lund
- 1952 - Restaurering under ledning av arkitekt Hans Lindén
 - Taket beläggs med kopparplåt
 - Fasaderna omputsas och kalkavfärgas
 - Dränering av grunden utförs
 - Nytt tornur

- Elektrisk uppvärmning installeras
 - Vindfång utförs vid ytterdörrarna
 - Fuktskadat bjälklag under kyrkorummet repareras
 - Nytt golv
 - Altaret görs fristående och flyttas fram
 - Altartavlan restaureras av konservator Sven Wahlgren och placeras i koret
 - Ny klassicerande altarmfattning
 - Koret utökas
 - De främsta bänkarna tas bort
 - Korbänkar tas bort
 - Bröstpanelen tas bort
 - All dekor målas över utom språkbandet på läktarbarriären
 - Nya inbyggda läktartrappor
 - Läktaren flyttas fram
- 1969 - David Ralson ritar färgade korfönster som dock inte utförs
- 1971 - Ny orgel av Västbo Orgelbyggeri, Långaryd
- 1982 - Restaurering under ledning av arkitekt Hans Lindén
- Inbyggnader görs under läktaren för toalett, väntrum och personalrum
 - De fyra bakersta bänkarna tas bort
- 1990 - Ny färgsättning i grått, guld och rosa med marmoreringar
- Väven i långhustaket tas bort
 - Innertaket målas blått
 - Processionskors av Eva Spångberg
- 1992 - Färgade korfönster (se 1969) utförs och sätts in utan tillstånd
- 1993 - Ljusbärare i smide av Åke Södergren

Källförteckning

Följande arkiv och litteratur har nyttjats i samband med vårdplansarbetet:

Antikvarisk- topografiska arkivet, Riksantikvarieämbetet i Stockholm.
Handlingar från Kungl. Byggnadsstyrelsen är inkluderade

Klipparkivet vid Smålands museum: Kalvsviks kyrka

Topografiska arkivet vid Smålands museum: Växjö kommun, Byggärenden, Kalvsviks kyrka

Kyrkobyggnader 1760-1860, Del 2 Småland och Öland, Stockholm 1993

Johansson Åke, *Kalvsviks kyrka*, 1982

Svensson Åke, *Kalvsviks kyrkor*, 2003

Vassi Heidi, red, *Kyrkobyggnader i Kronobergs län*, 1998

